

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

**ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme
Yönetmeliği

Millî Eğitim Bakanlığı
Yazılı ve Uygulamalı
Sınavlar Yönergesi

Millî Eğitim Bakanlığı
Yazılı ve Uygulamalı
Sınavlar Kılavuzu

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği

Millî Eğitim Bakanlığı
Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar Yönergesi

Millî Eğitim Bakanlığı
Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar Kılavuzu

İÇİNDEKİLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YÖNETMELİĞİ5

Başlangıç Hükümleri	5
Ölçme ve Değerlendirme İlke ve Esasları	7
Sınav Uygulama Esasları ile Ulusal ve Uluslararası İzleme Araştırmaları	8
Merkezî Sistem Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar	12
Ölçme Değerlendirme Merkezi Müdürlüklerinin Kuruluşu, Açılması, Kapatılması ile Görev, Yetki ve Sorumlulukları	13
Çeşitli ve Son Hükümler	18

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAZILI VE UYGULAMALI SINAVLAR YÖNERGESİ21

Başlangıç Hükümleri	21
Sınav Uygulama Esasları	23
Sınav Değerlendirme Süreci	27
Çeşitli Hükümler	28

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAZILI VE UYGULAMALI SINAVLAR KILAVUZU31

TANIMLAR	31
ÖLÇME DEĞERLENDİRMEDE TEMEL YAKLAŞIM	32
1. ÜLKE, İL, İLÇE VE OKUL GENELİ YAPILACAK SINAVLAR	32
2. YAZILI SINAVLARIN USUL VE ESASLARI	35
3. OKUL SINAVLARINDA KULLANILACAK SORU TÜRLERİ	36
4. SINAV SORU VE CEVAPLARININ HAZIRLANMASI	37
5. SORU HAZIRLAMA KOMİSYONLARININ OLUŞTURULMASI	37
6. KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI	38
7. SINAV TARİHLERİ	38
8. UYGULAMALI DERSLERİN SINAVLARI	39
9. YAZILI SINAVLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	39
10. MAZERET SINAVLARI	40
11. DİNLEME VE KONUŞMA SINAVLARI	41
12. GERİ BİLDİRİM VE ANALİZ	42
13. KISA SÜRELİ SINAVLAR	43
14. İLKOKULLARDA ÖLÇME, SÜREÇ VE DURUM ODAKLI DEĞERLENDİRME	44
15. KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİM ÖĞRETİME DEVAM EDEN ÖĞRENCİLER VE ÖLÇME	45
16. ÜLKE, İL VE İLÇE GENELİ ORTAK YAZILI SINAVA KATILMAYACAK OKULLAR	46

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme
Yönetmeliği

Millî Eğitim Bakanlığından:

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YÖNETMELİĞİ**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan merkezî sistem sınavları, ulusal/uluslararası izleme araştırmaları, okul öncesi eğitim kurumları ve ilkokullarda akademik ve sosyal gelişimin takibi, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarındaki ortak yazılı sınav faaliyetlerinin usul ve esasları ile ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 37 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 313 üncü ve 326 ncı maddeleri ve 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Anket: Bireylerin kendileri hakkındaki görüşleri, öğrenme süreçleri, duyuşsal özellikleri, okul ortamları ve aileleri ile ilgili verilerin toplandığı ölçme aracını,

b) Bakan: Millî Eğitim Bakanını,

c) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

ç) Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP): Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin takip ettikleri program esas alınarak gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve performansları doğrultusunda hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programını,

- d) Dönem: Derslerin başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süreyi,
- e) Eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri: Eğitim kurumunda aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan öğretmenlerden oluşan zümreyi,
- f) e-Sınav: Basılı evrak kullanılmaksızın, sınav uygulama ve değerlendirilmesine ilişkin her türlü işlemin elektronik ortamda ve bilgisayarlar aracılığıyla yapıldığı sınavı,
- g) e-Sınav merkezi: Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin basılı evrak kullanılmaksızın elektronik ortamda yürütüldüğü merkezi,
- ğ) Genel Müdürlük: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- h) İl sınıf/alan zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan ilçe zümre başkanlarından oluşan zümreyi,
- ı) İlçe Millî Eğitim Müdürleri Kurulu: İl millî eğitim müdürünün başkanlığında ilçe millî eğitim müdürleri ile il millî eğitim müdür yardımcıları/şube müdürlerinden oluşan kurulu,
- i) İlçe sınıf/alan zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan eğitim kurumu sınıf/alan zümre başkanlarından oluşan zümreyi,
- j) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak akranlarıyla birlikte sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarını,
- k) Kısa süreli sınav: Ders yılı içerisinde haberli veya habersiz olarak ders saatinde yapılan sınavı,
- l) Konu soru dağılım tablosu: Öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla soru sayılarının gösterildiği tabloyu,
- m) Kurum: Bakanlığa bağlı örgün eğitimin yapıldığı resmî veya özel okulu,
- n) Merkez: Ölçme Değerlendirme Merkezi Müdürlüğünü,
- o) Merkezî sistem sınavı: Genel Müdürlük tarafından yapılan resmî/özel yerleştirme, bitirme, karşılaştırma sınavını,
- ö) Ortak yazılı sınav: Öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubeye yönelik yapılan sınavları,
- p) Öğrenci: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel kurumlarda eğitim görenleri,

r) Öğretim yılı: Ders yılının başladığı tarihten ertesi ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,

s) Ölçme aracı: Öğretim programlarında yer alan derslere ait kazanımlara öğrencilerin erişim düzeylerinin ölçülmesi, yıllara göre gelişimlerinin izlenmesi, not ile değerlendirilmesi veya sınıf geçme durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan uygulamayı,

ş) Protokol sınavı: Merkezî sistem sınavı yapılması amacıyla resmî/özel kurum veya kuruluşlar ve Bakanlığa bağlı diğer birimler ile Genel Müdürlük arasında yapılan sözleşmeye dayalı sınavı,

t) Tutum ölçekleri: Öğrencilerin öğrenmesine ve öğrenmeye yönelik olumlu veya olumsuz tutum geliştirmesine neden olan faktörlerin belirlenmesi amacıyla hazırlanan ölçekleri,

u) Ulusal izleme araştırması: Farklı sınıf seviyelerinde öğrenim gören öğrencilerin örgün eğitimde farklı alanlarda edindikleri kazanımların ve akademik becerilerin ulusal düzeyde izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla yapılan akademik becerilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi (ABİDE), dört beceride Türkçe dil sınavı, okul tabanlı izleme ve benzeri çalışmaları,

ü) Uluslararası izleme araştırması: Farklı sınıf seviyelerinde öğrenim gören öğrencilerin örgün eğitimde farklı alanlarda edindikleri kazanımların ve akademik becerilerin uluslararası düzeyde izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla yapılan uluslararası öğrenci değerlendirme programı (PISA), uluslararası matematik ve fen eğilimleri araştırması (TIMSS) ve benzeri çalışmaları,

v) Uygulamalı Ölçme ve Değerlendirme Kursu: Ölçme Değerlendirme Merkezi Müdürlüğünde görevlendirilecek öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme alanında bilgi ve becerilerini arttırmak, bu öğretmenlere uygulama örnekleri hazırlama becerisi kazandırmak amacıyla Genel Müdürlük tarafından düzenlenecek en az 30 saatlik kursu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ölçme ve Değerlendirme İlke ve Esasları

Ölçme ve değerlendirme ilke ve esasları

MADDE 4- (1) Ölçme ve değerlendirmede aşağıdaki genel esaslar gözetilir:

a) Öğrencilerin başarısı, öğretim programındaki kazanımlar esas alınarak dersin özelliğine göre yapılan ölçme uygulamaları neticesinde alınan puanlara göre tespit edilir.

b) Ölçme uygulamaları neticesinde öğrencinin programlarda amaçlanan bilgi, beceri ve duyuşsal özellikleri kazanıp kazanmadığı düzenli olarak izlenir ve değerlendirilir.

c) Ölçme uygulamalarında geçerlik, güvenirlik ve kullanılabilirlik açısından uygun ölçme araçları kullanılır. Ölçme aracının özelliğine göre cevap anahtarı, dereceli puanlama anahtarı, dereceleme ölçeği ya da kontrol listeleri kullanılır.

ç) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim ve öğretimlerine devam eden öğrencilere yönelik ölçme değerlendirilmede BEP esas alınır.

d) Sınav, ölçme değerlendirme ve yerleştirme işlemleri; güvenirlik, gizlilik ve tarafsızlık ilkeleri çerçevesinde yapılır.

e) Sınavlar adaylara/öğrencilere aynı ya da farklı sorularla aynı anda veya farklı zamanlarda basılı veya elektronik ortamda uygulanabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulama Esasları ile Ulusal ve Uluslararası İzleme Araştırmaları

Yazılı ve uygulamalı sınavlar

MADDE 5- (1) Yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili olarak aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Sınav, öğrencilerin kazanım ve beceri edinme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılır.

b) İlçe, il veya ülke genelinde ortak yazılı sınavlar yapılabilir. Bu sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler millî eğitim müdürlüklerince yürütülür.

c) Bir dönemde her dersten iki yazılı sınav yapılır. Ancak haftalık ders saat sayısı altı ve üzeri olan derslerde il sınıf/alan zümrelerince karar alınması durumunda üçüncü sınav yapılabilir.

ç) Okullarda sınavlar;

1) 1. dönem 1. sınavlar: Ekim ayı son haftası–Kasım ayı ilk haftası,

2) 1. dönem 2. sınavlar: Aralık ayı son haftası–Ocak ayı ilk haftası,

3) 2. dönem 1. sınavlar: Mart ayı son haftası–Nisan ayı ilk haftası,

4) 2. dönem 2. sınavlar: Mayıs ayı son haftası–Haziran ayı ilk haftası,

aralığında yapılır. Sınav tarihleri öğretim yılı başında okullar tarafından e-Okuldan ilan edilir. Ancak mücbir sebeplerle sınavların belirtilen tarihlerde yapılamaması durumunda il millî eğitim müdürlüklerince gerekçesiyle birlikte sınav tarihleri değiştirilebilir. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından, yoğunlaştırılmış eğitim programı uygulanan sınıflar ile işletmelerde mesleki eğitime öğrenci gönderilen sınıflarda ve mesleki eğitim merkezlerinde sınav tarihleri ilgili okul/kurumlarca

belirlenir. Sınavlarla ilgili gerekli tedbirler okul müdürlüklerince alınır.

d) Uygulamalı sınavlar hariç, öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubede okutulan derslerin sınavlarının ortak yapılması esastır. Bu sınavların şube ve sınıflar bazında analizleri yapılır. Konu ve kazanım eksikliği görülen öğrencilerin durumları, ders öğretmeni ve eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından yeniden değerlendirilir.

e) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından, yoğunlaştırılmış eğitim programı uygulanan sınıflar ile işletmelerde mesleki eğitime öğrenci gönderilen sınıflarda ve mesleki eğitim merkezlerinde ortak sınav yapılmaz.

f) Okullarda yapılacak ortak yazılı sınavların soruları konu soru dağılım tablosuna göre hazırlanır. Konu soru dağılım tablosu il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulur.

g) Ülke ya da il/ilçe genelinde yapılacak ortak yazılı sınavlar hariç, okullarda yapılan tüm sınavlar cevaplarını öğrencilerin oluşturduğu ve farklı bilişsel düzeyde kazanımları ölçen maddelerden oluşan yazılı yoklama şeklinde yapılır.

ğ) Uygulamalı sınavların hangi derslerden yapılacağı, şekli, sayısı ve süresi eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından belirlenir. Okul müdürünün onayına bağlı olarak uygulanır.

h) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının çerçeve öğretim programlarında yer alan meslek derslerinin sınavlarının ortak olması hâlinde diğer sınavlardan en az biri uygulamalı olarak yapılır.

ı) Türkçe/Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin sınavları; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmek için yazılı ve uygulamalı olarak yapılır. Ülke geneli ya da il/ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda sınavın uygulamalı kısmı okul tarafından yapılır ve iki sınav birlikte değerlendirilir.

i) Okul öncesi ve ilkököl 1, 2, 3 ve 4 üncü sınıflarda öğrencilerin akademik ve sosyal gelişiminin takibi ders öğretmenlerince sürekli yapılır. Öğrencilerin gelişim düzeyleri, öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilen bireysel ve grupla yapılan etkinliklere katılım gözlem formları, oyun temelli değerlendirmeler ve verilen görevleri yerine getirme amaçlı ölçme araçları ile takip edilir.

j) İlkokullarda öğrencilerin Türkçenin doğru ve güzel kullanımını geliştirmek amacıyla dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin izlenmesi ve geliştirilmesine yönelik ölçme araçları kullanılır.

k) Bir sınıfta bir günde yapılacak yazılı ve uygulamalı sınavların sayısının ikiye geçmemesi esastır. Ancak zorunlu hâllerde bir sınav daha yapılabilir.

l) Ulusal/uluslararası izleme araştırmaları ile merkezî sınavlar haricinde zorunlu hâller dışında yazılı sınav süresi bir ders saatini aşamaz.

m) Öğretmenler tarafından ünite/tema ve/veya konu sonlarında öğrencilerin gelişimini belirlemek için kısa süreli sınavlar yapılabilir.

n) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde BEP’te yer alan amaçlar esas alınır.

Ortak yazılı sınavlar

MADDE 6- (1) Ortak yazılı sınavlarla ilgili aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Bakanlıkça belirlenen sınıf düzeyi ve derslerden ortak yazılı sınav yapılabilir. Ortak yazılı sınavın hangi sınıf düzeyinde ve hangi derslerden yapılacağı öğretim yılı başında ilan edilir.

b) Bakanlıkça yapılacak ortak yazılı sınavlar hariç hangi sınıf düzeyinde ve hangi derslerde il/ilçe genelinde ortak yazılı sınavlar yapılacağına İlçe Millî Eğitim Müdürleri Kurulu tarafından karar verilir.

c) Bakanlıkça ve İlçe Millî Eğitim Müdürleri Kurulu tarafından ortak yapılması kararlaştırılan sınavların dışında kalan sınavlar okul genelinde ortak yazılı sınav olarak yapılır.

ç) Bakanlıkça yapılacak ortak yazılı sınavlar için Genel Müdürlük tarafından, il/ilçe ve okul geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar için il sınıf/alan zümreleri tarafından, konu soru dağılım tablosu hazırlanır ve öğrencilere bildirilir.

d) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim ve öğretimlerine devam eden öğrencilere yönelik ölçme ve değerlendirmede BEP esas alınır.

e) Bakanlıkça ülke genelinde yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları Genel Müdürlük tarafından hazırlanır.

Akademik becerilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi (ABİDE)

MADDE 7- (1) Akademik becerilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi (ABİDE), öğrencilerin gerçek yaşam senaryoları üzerinden eleştirel düşünme, problem çözme, muhakeme etme, yorum yapma gibi üst düzey düşünme becerilerini edinme seviyelerinin il düzeyinde izlenmesi, değerlendirilmesi ve yıllara göre karşılaştırılmasının yapıldığı araştırmadır.

(2) Akademik becerilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi (ABİDE) araştırmalarında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Belirlenen sınıf düzeylerinde öğrencilerin belli alanlardaki zihinsel becerilere ne ölçüde sahip oldukları geliştirilen bilişsel testler ile belirlenir.

b) Geliştirilen anketler ve tutum ölçekleri ile öğrencilerin başarılarını etkileyen duyuşsal özellikler, aile ve okul özellikleri belirlenerek bağlamsal değerlendirmeler yapılır.

c) Araştırma iki yıllık döngüler hâlinde yapılır.

ç) Araştırmada örneklem, ili temsil edecek şekilde belirlenir.

d) Araştırma sonuçlarına yönelik il ve ülke raporu hazırlanır.

Dört beceride Türkçe dil sınavı

MADDE 8- (1) Türkçenin korunması ve geliştirilmesi amacıyla öğrencilerin öğretim süreçleri boyunca kazandıkları dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerindeki gelişimlerinin izlendiği araştırmadır.

(2) Dört beceride Türkçe dil sınavı araştırmalarında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Araştırma iki yıllık döngüler hâlinde yapılır.

b) Araştırmada örneklem, ülkeyi temsil edecek şekilde belirlenir.

c) Araştırma, e-Sınav veya yazılı olarak yapılabilir.

ç) Araştırma sonuçlarına yönelik ülke raporu hazırlanır.

Okul tabanlı izleme

MADDE 9- (1) Öğretim programlarının etkisini öğrencilerin akademik çıktıları üzerinden görebilmek amacıyla okul tabanlı izleme araştırması yapılır.

(2) Okul tabanlı izleme araştırmalarında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Bu uygulama ile öğrencilerin belirlenen sınıf düzeylerinde belirlenen derslerde kazanmış oldukları bilgi ve becerileri izlenir, öğrenci ve öğretmenlere geri bildirim verilir.

b) Geliştirilen anketler ve tutum ölçekleri ile öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörler belirlenerek bağlamsal değerlendirmeler yapılır.

c) Araştırmada örneklem, ili temsil edecek şekilde belirlenir.

ç) Araştırma sonuçlarına yönelik il ve ülke raporu hazırlanır.

Uluslararası öğrenci değerlendirme programı (PISA)

MADDE 10- (1) Örgün eğitime devam eden 15 yaş grubundaki öğrencilerin okuma becerileri, matematik okuryazarlığı ve fen okuryazarlığı alanlarındaki becerilerini ölçmeyi hedefleyen bilişsel test ve anketleri içeren bir araştırmadır.

(2) Uluslararası öğrenci değerlendirme programı (PISA) araştırmasında aşağıdaki esaslara uyulur:

- a) Araştırma ile ülkemiz ve diğer ülkelerdeki öğrencilerin akademik becerilerine yönelik ilerlemeler izlenir.
- b) İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatının belirlediği döngülerle Genel Müdürlük tarafından uygulanır.
- c) Araştırma ile ilgili uluslararası rapor yayımlandıktan sonra ulusal rapor hazırlanır.

Uluslararası matematik ve fen eğilimleri araştırması (TIMSS)

MADDE 11- (1) Ülkemiz ve diğer ülkelerdeki öğrencilerin matematik ve fen alanlarında kazandıkları bilgi ve becerilerin değerlendirilmesine yönelik bir izleme araştırmasıdır.

(2) Uluslararası matematik ve fen eğilimleri araştırması (TIMSS)'nda aşağıdaki esaslara uyulur:

- a) Araştırma kapsamında veri toplamak amacıyla Bakanlıkça belirlenen sınıf düzeyindeki öğrencilere matematik ve fen alanlarında geliştirilen başarı testleri ve anketler uygulanır.
- b) Bu araştırma, Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşunun belirlediği döngülerde Genel Müdürlük tarafından uygulanır.
- c) Araştırma ile ilgili uluslararası rapor yayımlandıktan sonra ulusal rapor hazırlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Merkezî Sistem Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar

Merkezî sistem sınavlarına ilişkin usul ve esaslar

MADDE 12- (1) Bakanlıkça yapılacak sınavlarla ilgili olarak Bakanlık birimleriyle ve diğer kurum/kuruluşlarla protokol yapılır. Protokolde; sınavın adı, uygulama esasları, sınav merkezleri, soru sayısı ve kapsamı ile sınav giderlerinin hangi usul ve esaslara göre karşılanacağı ve diğer hususlara yer verilir.

- a) Merkezî sistem sınavlarının uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönerge ve/veya kılavuz ile belirlenir.
- b) Genel Müdürlük sınav güvenliğiyle ilgili olarak resmî/özel kurum ve kuruluşlarla iş birliğini sağlar. Bu amaçla ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği protokolü imzalanır.
- c) Merkezî sistem sınavlarında belirlenen talimatlara aykırı davranan adaylar ile sınav görevlilerine ilgili mevzuat doğrultusunda gerekli işlemler yapılır.
- ç) Genel Müdürlüğün uygun gördüğü merkezî sistem sınavları, özel olarak hazırlanmış bilgisayar sistemleri ile görüntü ve kayıt sistemlerinin bulunduğu sınav merkezlerinde e-Sınav uygulaması ile yapılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ölçme Değerlendirme Merkezi Müdürlüklerinin Kuruluşu, Açılması, Kapatılması ile Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Kuruluş

MADDE 13- (1) Merkez, Genel Müdürlükçe yürütülen ve özel uzmanlık gerektiren ölçme değerlendirme çalışmaları ile ulusal ve uluslararası izleme uygulamalarını il düzeyinde yürütmek amacıyla kurulur.

Merkez açma ve kapatma

MADDE 14- (1) Merkez, 24/6/2017 tarihli ve 30106 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliği hükümlerine göre Genel Müdürlük teklifi üzerine Bakanlıkça açılır ve aynı usulle kapatılır.

Görevlendirme

MADDE 15- (1) Merkezlerde görev alacak öğretmen ve yöneticilerde aranacak şartlar şunlardır:

- a) Bakanlık kadrolarında öğretmen olarak görev yapıyor olmak.
- b) Adaylık süresi dâhil en az dört yıl öğretmenlik yapmış olmak.
- c) Merkezin bulunduğu ilde görev yapıyor olmak.
- ç) Uygulamalı Ölçme ve Değerlendirme Kursunu başarıyla tamamlamak.

İl millî eğitim müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 16- (1) Bu Yönetmelik kapsamında il millî eğitim müdürlüklerinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Genel Müdürlükçe yürütülen ulusal ve uluslararası izleme araştırmalarının il düzeyinde yürütülmesinde gerekli olan araç-gereç ve koordinasyon desteğini sağlamak.
- b) Ülke ve il geneli ortak yazılı sınav faaliyetlerini yürütmek.
- c) Bakanlık bilgi sistemlerinde Merkezin ihtiyaç duyduğu modüllerin kullanımıyla ilgili gerekli desteği sağlamak.
- ç) Merkez müdürünün izin ve vekâlet onayına ilişkin işlemlerini yürütmek.
- d) Merkez personelinin özlük, maaş iş ve işlemlerini yürütmek.
- e) Genel Müdürlük tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Merkezin görev ve sorumlulukları

MADDE 17- (1) Merkezin görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Ülke ve il/ilçe genelinde yapılacak ortak yazılı sınavları koordine etmek ve sonuçlarını değerlendirmek.
- b) Genel Müdürlükçe yürütülen ulusal ve uluslararası izleme araştırmalarını il düzeyinde yürütmek.
- c) İl/ilçe geneli ortak yazılı sınav sorularını hazırlamak, hazırlatmak veya koordine etmek.
- ç) Genel Müdürlükçe yürütülen ulusal/uluslararası izleme araştırması kapsamında soru hazırlamak, soruların dizgisini yapmak ve soru kitapçıklarının, cevap kâğıtlarının ve ilgili evrakın baskısı, sınav evrakının sevke hazırlanması, sınavın uygulanması, değerlendirilmesi, sınav sonuçlarının belirlenen usulle duyurulması çalışmalarını gerçekleştirmek.
- d) Ölçme ve değerlendirme teknikleri alanında öğretmen ve okul yöneticilerini bilgilendirmek ve Genel Müdürlük tarafından verilen eğitimlerin ilde yaygınlaştırılması için çalışmalar yapmak.
- e) Okullarda öğretmenler tarafından yapılan yazılı sınavlar ile diğer ölçme değerlendirme uygulamalarının etkinliği ve objektifliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapmak.
- f) Eğitim öğretim faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik olarak yapılacak ulusal ve uluslararası çalışma ve projelerde diğer kurum ve kuruluşlarla ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde iş birliği yapmak.
- g) Sınavlara yönelik analiz çalışmaları yapmak.
- ğ) İl sınıf/alan zümreleri toplantılarına katılım sağlamak.
- h) Ulusal izleme araştırmalarına yönelik il raporları hazırlamak, ülke raporlarının hazırlanmasına destek vermek.
- ı) Genel Müdürlük ve il millî eğitim müdürlüklerince Merkezin görev alanlarına yönelik verilen diğer işleri yapmak.

Merkez müdürünün görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 18- (1) Merkez müdürünün görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Merkezi, Türk millî eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak Anayasa, kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, yönetmelik, yönerge, genelge ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yönetmek.

- b) Merkez tarafından yapılacak sınav ve izleme araştırmalarının koordinasyonunu sağlamak.
- c) Merkezde görevli personel arasında alanları ve aldıkları eğitimleri de dikkate alarak görev dağılımı yapmak.
- ç) Merkeze ait resmî yazışma, haber ve duyuruların elektronik ortamda duyurulmasını sağlamak.
- d) Personelin yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli tedbirleri almak ve hizmet içi eğitim faaliyetleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- e) Personelin performans yönetimi, ödül, disiplin ile izin onay iş ve işlemlerini yürütmek.
- f) Eğitim ve öğretim ile yönetimde verimliliğin artırılması, kalitenin yükseltilmesi ve sürekli gelişimin sağlanması için araştırma yapılmasını; bu konularda iyileştirmeye yönelik projeler hazırlanmasını ve projelerin uygulanmasını sağlamak.
- g) Eğitim ve öğretimle ilgili her türlü mevzuat değişikliklerini takip etmek ve ilgililere duyurulmasını sağlamak.
- ğ) Kurum binası ve eklentilerinin sabotaj, yangın, hırsızlık ve diğer tehlikelere karşı korunması için ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlamak.
- h) Merkezin çalışmalarını etkili, verimli duruma getirmek ve geliştirmek, sorunlara çözüm üretmek amacıyla kurul, komisyon ve ekipleri oluşturmak. Oluşturulan kurul, komisyon veya ekiplerde asli görevini aksatmamak şartıyla Merkez dışındaki öğretmenlerin görevlendirilmesini il millî eğitim müdürlüğüne teklif etmek.
- ı) Harcama yetkilisi olarak, merkez müdür yardımcısını 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre gerçekleştirme görevlisi olarak görevlendirmek.
- i) Stratejik plan ve bütçe önerilerini gerekçeli olarak hazırlamak, ilgili makama sunmak, yetkisinde bulunan bütçe giderlerini gerçekleştirmek, takip etmek, giderlerle ilgili belgeleri zamanında düzenlemek, harcamalarla ilgili azami tasarrufun sağlanmasına özen göstermek.
- j) 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğine göre memuriyet veya çalışma ünvanına bağlı kalmaksızın taşınır kayıt ve işlemlerini yürütmek üzere gerekli bilgi ve niteliklere sahip personel arasından taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi görevlendirmek.

k) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 11 inci ve 12 nci maddeleri uyarınca acil durumlarla mücadele ve tahliye için gerekli tedbirleri almak.

l) Merkez personeline görevleriyle ilgili olarak gizlilik taahhütnamesi imzalatılmasını sağlamak.

m) İl millî eğitim müdürü tarafından Merkezin görev alanlarına yönelik verilen diğer işleri yapmak.

Merkez müdür yardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 19- (1) Merkez müdür yardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda görevini yerine getirmek.

b) Merkez müdürünün izinli veya görevli olduğu durumlarda Merkez müdürüne vekâlet etmek.

c) Aylık, ücret ve sosyal yardımlarla ilgili iş ve işlemleri yapmak veya yapılmasını sağlamak.

ç) Kurumdaki harcamalarla ilgili olarak görevlendirildiğinde, gerçekleştirme görevlisi görevini yürütmek.

d) Personelin göreve başlama, görevden ayrılma, izin, hastalık ve devam-devamsızlıkla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

e) Personel sayısının yetersiz olduğu durumlarda hizmetlerin yürütülmesinde alanıyla ilgili Merkez çalışmalarına katılmak.

f) Görevlendirildiğinde, ilgili mevzuat kapsamında oluşturulan kurul, komisyon ve ekiplere katılmak, başkanlık etmek ve bunlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

g) Merkezin taşınır kayıt veya taşınır kontrol yetkilisi görevini yürütmek.

ğ) Merkez müdürü tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Merkezde görevli öğretmenin görev ve sorumlulukları

MADDE 20- (1) Merkezde görevli öğretmenin görev ve sorumlulukları şunlardır:

a) Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda görevini yerine getirmek.

b) Merkez tarafından yürütülen çalışmaların soru oluşturma aşamalarında görev almak.

c) Merkez tarafından koordine edilen sınavların baskı, sevk, uygulama, değerlendirme ve raporlama süreçlerinde görev almak.

ç) Görevlendirildikleri kurul, komisyon, ekip çalışmalarına, millî bayram ve mahallî günlere, tören ve toplantılara, kurs ve seminerlere katılmak.

d) İlgili makamlarca elektronik ortamda veya yazılı ve basılı olarak yayımlanan kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, yönetmelik, yönerge, genelge ve benzeri mevzuat ile eğitim öğretime ilişkin duyuru, belge ve dokümanları takip etmek, okuyup imzalamak.

e) Merkez müdürü tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Diğer personel

MADDE 21- (1) Merkezde görev yapacak öğretmen ve yöneticiler dışındaki personelin atama ve görevlendirilmesi ilgili mevzuat hükümleri kapsamında Valilikçe yapılır.

(2) Merkezlerde hizmetleri yürütmek üzere;

a) Temizlik hizmetlerini yürütmek üzere hizmetli,

b) Bina, araç ve gerecin güvenliğini sağlamak üzere gece bekçisi veya güvenlik görevlisi,

c) Merkezin ısınma işlerini yürütmek üzere kaloriferci,

ç) İhtiyaç duyulan diğer alanlarda personel,

çalıştırılabilir.

(3) Diğer personelin görevleriyle ilgili olarak;

a) Personelin görevleri, ilgili mevzuat çerçevesinde Merkez müdürü tarafından belirlenerek ilgililere yazılı olarak tebliğ edilir.

b) Hizmet satın alma yoluyla çalıştırılacak personelin görevlerine ilişkin usul ve esaslar sözleşmeyle belirlenir.

c) Merkezin temizlik, ısınma, bakım, onarım, güvenlik ve benzeri ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ilgili Merkez müdürü tarafından verilen görevleri yerine getirmek.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yetki ve yönerge

MADDE 22- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında doğabilecek tereddütleri gidermeye Bakan yetkilidir.

(2) Bu Yönetmeliğin uygulanması ve diğer hususlar yönerge veya kılavuz ile düzenlenir.

Yaptırım

MADDE 23- (1) Ulusal/uluslararası izleme araştırmalarında ve merkezî sistem sınavlarında kullanılan soruları çoğaltan, yayımlayan ve izinsiz kullananlar hakkında 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Millî Eğitim Bakanlığı
Yazılı ve Uygulamalı
Sınavlar Yönergesi

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAZILI VE UYGULAMALI SINAVLAR YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında uygulanacak sınavlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında uygulanacak sınavlara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 20/3/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 7/9/2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, 26/7/2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 9/9/2023 tarihli ve 32304 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

b) Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP): Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin takip ettikleri program esas alınarak gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve performansları doğrultusunda hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek hizmetlerini de içeren özel eğitim programını,

c) Dönem: Derslerin başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süreyi,

ç) Eğitim Kurumu Sınıf/Alan Zümreleri: Eğitim kurumunda aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan öğretmenlerden oluşan zümreyi,

d) e-Okul: Eğitim, öğretim ve yönetimle ilgili iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütüldüğü ve bilgilerin muhafaza edildiği sistemi,

e) İl Sınıf/Alan Zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan ilçe zümre başkanlarından oluşan zümreyi,

f) İlçe Millî Eğitim Müdürleri Kurulu: İl millî eğitim müdürünün başkanlığında ilçe millî eğitim müdürleri ile il millî eğitim müdür yardımcıları/şube müdürlerinden oluşan kurulu,

g) İlçe Sınıf/Alan Zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan eğitim kurumu sınıf/alan zümre başkanlarından oluşan zümreyi,

ğ) Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak akranlarıyla birlikte sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarını,

h) Kılavuz: Yapılacak sınava ait iş ve işlemlere yönelik usul ve esasları kapsayan dokümanı,

ı) Konu Soru Dağılım Tablosu: Öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla soru sayılarının gösterildiği tabloyu,

i) Kurum: Bakanlığa bağlı örgün eğitimin yapıldığı resmî veya özel okulu,

j) Mazeret Sınavı: Mazereti okul müdürlüğü tarafından kabul edilen öğrenciler için yapılan sınavı,

k) Okul Müdürlüğü: Bu yönergede geçen Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurum yöneticilerini,

l) Ortak Yazılı Sınav: Öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubeye yönelik yapılan sınavları,

m) Öğrenci: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel kurumlarda eğitim görenleri,

n) Öğrenci Gelişim Dosyası: Sınıf içi ölçmede kullanılan öğrenciye ait ölçme araçları ile öğrencinin gelişimine yönelik öğretmen görüşlerinin yer aldığı dijital ya da fiziki dosyayı,

o) Öğretim Yılı: Ders yılının başladığı tarihten ertesi ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,

ö) Ölçme Aracı: Öğretim programlarında yer alan derslere ait kazanımlara öğrencilerin erişim düzeylerinin ölçülmesi, yıllara göre gelişimlerinin izlenmesi, not ile değerlendirilmesi veya sınıf geçme durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan uygulamayı,

p) Veli: Öğrencinin annesini, babasını veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sınav Uygulama Esasları

Yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili esaslar

MADDE 5- (1) Yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Ülke geneli yapılacak ortak yazılı sınavların hangi sınıf düzeyi ve derslerden yapılacağı Bakanlık tarafından, il/ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların hangi sınıf düzeyi ve derslerden yapılacağı ise ilçe millî eğitim müdürleri kurulu tarafından öğretim yılı başında ilan edilir.

b) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler millî eğitim müdürlüklerince yürütülür. Bunların haricinde diğer yazılı sınavlar aynı sınıf düzeyinde birden fazla şube sayısı bulunan okullarda ortak yapılır. Okul geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler okul müdürlüklerince yürütülür.

c) Derslerden bir dönemde iki sınav yapılır. İl sınıf/alan zümrelerince dönem başında gerekçesiyle birlikte karar alınması durumunda haftalık ders saat sayısı altı ve üzeri olan derslerde üçüncü bir sınav yapılabilir. Üçüncü sınavın yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa ne zaman yapılacağı il sınıf/alan zümrelerince belirlenir. Üçüncü sınav da konu soru dağılım tablosuna uygun olarak hazırlanır. Sınav; diğer sınavlarda olduğu gibi okul genelinde ortak yazılı sınav olarak yapılır, notla değerlendirilir ve e-Okula işlenir.

ç) Bakanlık tarafından ülke geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda hangi sınıf düzeyinde ve hangi derslerden yapılacağı tarihleriyle birlikte öğretim yılı başında duyurulur. Yapılan duyurunun ardından ilçe millî eğitim müdürleri kurulunca il ve ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılmasına yönelik karar alınması durumunda yapılacak sınavların duyurusu da aynı şekilde yapılır. Okul genelinde yapılacak ortak yazılı ve diğer yazılı sınavların tarihleri de okul müdürlükleri tarafından duyurulur. Duyurulan tarihlerin e-Okula girilmesi okul müdürlüklerinin sorumluluğundadır. Ancak mücbir sebeplerle il ve ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların tarihleri il millî eğitim müdürlüklerince, okul geneli yapılacak yazılı sınavların tarihleri ise okul müdürlüklerince değiştirilebilir.

d) Bakanlığa bağlı yurt dışında bulunan okullar, ülke geneli ortak yazılı sınavlara dâhil edilmez. Bu okullarda yapılacak sınavların tarihleri, uygulama ve değerlendirme esasları ile sınavların ortak yapılıp yapılmayacağı okul müdürlüğünce belirlenir. Ortak yazılı sınavın uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler okul müdürlüklerince yürütülür.

e) Ülke, il ve ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar hariç okullar tarafından yapılacak tüm sınavlar açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşan yazılı yoklama şeklinde yapılır.

f) Açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşan yazılı sınavların analizi, öğrenci cevapları puanlanırken sınıf geneli kanaat oluşturacak şekilde ya da öğrenci düzeyinde yapılır. Elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin öğrenme eksiklikleri veya öğrenme eksiklikleri ve yanlış öğrenmelerine dikkat çekilecek şekilde raporlama yapılır. Rapor, öğretmenin kendisine geri bildirim vermesi amacıyla hazırlanır. Sınıf/ okul genelinde ortak öğrenme eksikliği veya öğrenme eksikliği ve yanlış öğrenme varsa bunların telafi edilmesi için öğrencilere geri bildirim verilir.

g) Süreç odaklı değerlendirme yaklaşımıyla öğretim sürecinde neler yapıldığı, öğrencideki gelişimin ne düzeyde olduğunu ortaya koyan durum değerlendirilmesi yapılır. Böylece öğrencinin sürecin başında bulunduğu nokta ile sürecin sonunda geldiği gelişim seviyesinin ortaya konması sağlanır. Öğrencinin gelişimi periyodik olarak izlenir ve öğrenci/veliye geri bildirim verilir.

ğ) Türkçe, Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin sınavları yazılı ve uygulamalı olmak üzere iki aşamada yapılır. Uygulamalı sınavların süresi ve hangi kazanımlara göre yapılacağı ders öğretmenlerince belirlenir. Ders öğretmeni tarafından dinleme ve konuşma becerilerini ölçen uygulama sınavları yapılır ve bu sınavlar ayrı ayrı puanlanır. Öğrencinin uygulamalı sınavlardan aldığı puanlar ile yazılı sınavdan aldığı puan birlikte değerlendirilerek sınav puanı oluşturulur.

h) İlkokullarda; kısa süreli, hazırbulunuşluk, deneme ve tarama sınavları da dâhil hiçbir ad altında sınav yapılamaz. Süreç odaklı değerlendirmeye yönelik hazırlanan ölçme araçlarında çoktan seçmeli sorular kullanılamaz.

ı) İlkokullarda süreç odaklı değerlendirmeye imkân vermek için kullanılan ölçme araçları öğrenci gelişim dosyasında tutulur.

i) İlkokullarda sınıf öğretmeninin yanında branş öğretmenlerinin derse girmesi durumunda ölçme ve değerlendirme çalışmaları bu Yönerge hükümlerine göre yapılır.

j) İlkokullarda öğrencilerin Türkçenin doğru ve güzel kullanımını geliştirmek amacıyla dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin izlenmesi ve geliştirilmesine yönelik ölçme araçları kullanılır. Özellikle öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi ön plana alınır ve bu gelişimlerin takibi özel olarak yapılır. Kullanılan ölçme araçlarına ait öğretmen görüşleri öğrenci gelişim dosyasında tutulur.

k) İlkokullarda öğrencilerin ölçme araçlarına verdikleri cevaplara yönelik sınıf/ ders öğretmeni tarafından geri bildirim notları tutulur ve öğrenci gelişiminin takibi için velileri ile paylaşılır.

l) Ortaokul ve liselerde öğretmenler tarafından öğrenciye anında geri bildirim

vermek amacıyla ünite/tema veya konu sonlarında ya da kritik kazanımları ölçmek için kısa süreli sınavlar yapılabilir. Kısa süreli sınavlar notla/puanla değerlendirilmez. Kısa süreli sınavlarda farklı soru türleri kullanılabilir.

m) Ortak yazılı sınavların soruları, konu soru dağılım tablosuna göre hazırlanır. Konu soru dağılım tablosu ülke geneli ortak yazılı sınavlar için Bakanlık tarafından; il, ilçe ve okul geneli ortak yazılı sınavlar için il sınıf/alan zümreleri tarafından ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğünün görüşü alınarak hazırlanır. Bakanlık tarafından il, ilçe ve okul geneli ortak yazılı sınavlar için örnek konu soru dağılım tabloları yayımlanır.

n) Ülke geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları Bakanlık tarafından, il geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğü tarafından, ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları ilçe sınıf/alan zümreleri tarafından, okul geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları ise eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından hazırlanır.

o) Ülke geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar Bakanlıkça, il geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar ise il millî eğitim müdürlüğünce belirlenen tarih ve saatlerde yapılır. Bu sınavların uygulanması sınıf/alan öğretmenlerince yapılır, sınavların nasıl değerlendirileceği Bakanlıkça belirlenir.

ö) Ülke ve il geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar dışında ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda bu sınavların uygulanması sınıf/alan öğretmenlerince, sınavların değerlendirilmesi eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

p) Ülke, il ve ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar dışında okul geneli yapılacak ortak yazılı sınavların uygulanması ve değerlendirilmesi eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

r) Ülke, il, ilçe ve okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların sonucuna göre öğrenci toplu listeleri yayımlanmaz. Okullar ve sınıflar arası karşılaştırmalı veri çıkarılmaz.

s) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavların yapılacağı tarihlerde başka sınav yapılmaz. Bir günde yapılacak sınav sayısının ikiye geçmemesi esastır. Ancak zorunlu hâllerde bir sınav daha yapılabilir. Zorunlu hâl kapsamına giren durumların belirlenmesi okul müdürlüklerinin sorumluluğundadır.

ş) Ortak yazılı sınavların yapılacağı gün ve saatlerde eğitim ve öğretime devam edilir.

t) Yabancı dil dersleri hariç öğretim dili Türkçe olmayan derslerin sınavları eğitim

kurumu sınıf/alan zümrelerince planlanır ve yapılır. Sınavlara ilişkin iş ve işlemler eğitim kurumu/okul müdürlükleri tarafından yürütülür.

u) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim ve öğretimlerine devam eden öğrencilere yönelik ölçme ve değerlendirmede BEP esas alınır. Bu öğrencilerin ortak yazılı sınavlara katılımıyla ilgili süreçlerden okul müdürlükleri sorumludur.

ü) Ortak sınavlara katılmayan öğrencilerin bilgileri okul müdürlüğü tarafından sınav bitiminde e-Okula işlenir.

v) Nakil ile okul değişikliği olan öğrenci, önceki okulunda ortak yazılı sınava girmediyse gittiği okuldaki ortak yazılı sınava girer. Nakil gittiği okulda sınav gerçekleşmişse bu öğrenci mazeret sınavına girer.

y) Geçerli mazereti bulunan öğrencilerin sınava katılmama gerekçesi ortak yazılı sınav uygulama tarihinden itibaren en geç 5 (beş) iş günü içerisinde velisi tarafından okul müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

z) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlara katılmayan öğrencilerden okul müdürlüklerince mazeret sınavına katılmasına karar verilen öğrenciler resmî yazı ile il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine bildirilir.

aa) Ortak sınavlara mazeretleri nedeniyle katılmayan öğrenciler için mazeret sınavı yapılır. Ülke ve il genelinde yapılacak mazeret sınavlarının tarihi il millî eğitim müdürlükleri tarafından ilan edilir. Ülke ve il geneli yapılacak mazeret sınavlarının soru ve cevap anahtarları ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerince hazırlanır, sınavın uygulanması ise eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

bb) İlçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ilişkin iş ve işlemler ilçe millî eğitim müdürlüklerince, okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ilişkin iş ve işlemler ise okul müdürlüklerince yapılır.

cc) İlçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ait soruların ve cevap anahtarlarının hazırlanması, sınavın uygulanması ve değerlendirilmesi ilçe sınıf/alan zümrelerince; okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ait soruların ve cevap anahtarlarının hazırlanması, sınavın uygulanması ve değerlendirilmesi ise eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

çç) Ülke, il ve ilçe genelinde yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına katılmayan öğrenciler için ayrıca mazeret sınavı yapılmaz ve öğrenci sınava katılmamış olarak değerlendirilir.

dd) Ülke geneli ortak yazılı sınav kılavuzu Bakanlık tarafından, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınav kılavuzu ise millî eğitim müdürlükleri tarafından hazırlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Değerlendirme Süreci

Yazılı ve uygulamalı sınavların değerlendirilmesi

MADDE 6- (1) Yazılı sınavların değerlendirilmesiyle ilgili aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Sınavlar, 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilir. Yazılı sınavlarda, sorulara verilen yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemez.

b) Sonuçlar ilgili dersin öğretmeni tarafından e-Okuldaki öğretmen not çizelgesi bölümüne girilir. Yapılan sınavların şube ve sınıflar bazında analizleri yapılarak konu ve kazanım eksikliği görülen öğrenciler için eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından gerekli iyileştirici önlemler alınır. Bu kapsamda yapılan uygulamalar ders defterinin açıklamalar bölümüne işlenir.

c) Ortak yazılı sınavlar uygulandığı dersin yazılı sınavı olarak değerlendirilir ve o döneme ait ders puanının hesaplanmasında kullanılır.

ç) Türkçe ve yabancı dil derslerinin sınav puanları; yazılı sınavın %50'si, dinleme sınavının %25'i ve konuşma sınavının %25'i alınarak hesaplanır.

d) Türk dili ve edebiyatı dersinin sınav puanları; yazılı sınavın %70'i, dinleme sınavının %15'i ve konuşma sınavının %15'i alınarak hesaplanır.

e) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının çerçeve öğretim programlarında yer alan meslek derslerinin yazılı ve uygulamalı sınavlarının ağırlıklandırılması eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından belirlenir. Okul müdürünün onayına bağlı olarak uygulanır. Bu durumlarda ortak yazılı sınavın ağırlığı %40'ın altında olamaz.

f) Geçerli mazereti olmadan ortak yazılı sınava ve mazeret sınavına katılmayan öğrenciler ile kopya çekenlerin durumları puanla değerlendirilmez, bu sınavlara katılmayan öğrencilerin puan hanesine "G", kopya çeken öğrencilerin puan hanesine "K" yazılır ve bu haneler de aritmetik ortalamaya dâhil edilir.

g) Özürleri nedeniyle 60 günlük devamsızlık kapsamında değerlendirilen öğrencilerin mazeret sınavlarına da katılamamaları durumunda ilgili derse yönelik dönem puanları zorunlu hâllerde bir sınav eksiğiyle verilir.

ğ) Öğrenci velisi, sınav sorularına 3 (üç) iş günü içinde öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne dilekçe ile itiraz başvurusunda bulunabilir. Ortak yazılı sınav soru itirazları; ülke ve il geneli yapılan sınavlarda ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerince, ilçe geneli yapılan sınavlarda ilçe millî eğitim müdürlüklerince, okul geneli yapılan sınavlarda ise okul müdürlüklerince cevaplanır.

h) Öğrenci velisi, sınav sonuçlarının açıklanmasının ardından 3 (üç) iş günü içinde

öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne dilekçe ile sınav sonucuna itiraz başvurusunda bulunabilir. İtiraz başvuruları; ülke ve il geneli yapılan sınavlarda ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerince, ilçe geneli yapılan sınavlarda ilçe millî eğitim müdürlüklerince ve okul geneli yapılan sınavlarda ise okul müdürlüklerince cevaplanır.

1) Sınavlarda iptaline karar verilen sorular değerlendirme dışı bırakılarak geçerli soruların puan değerinin yeniden saptanması suretiyle puanlama yapılır.

i) Ülke, il ve ilçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların cevap kâğıtları okullarda muhafaza altına alınır.

j) Yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili diğer hususlar kılavuzla belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Hüküm bulunmayan hâller

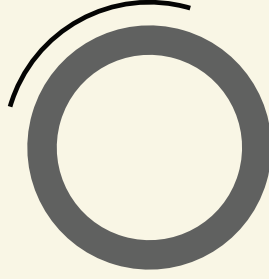
MADDE 7- (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hâllerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Yönerge onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Millî Eğitim Bakanlığı
Yazılı ve Uygulamalı
Sınavlar Kılavuzu

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAZILI VE UYGULAMALI SINAVLAR KILAVUZU

TANIMLAR

Bu Kılavuz'da geçen;

a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

b) Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP): Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin takip ettikleri program esas alınarak gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve performansları doğrultusunda hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programını,

c) Dönem: Derslerin başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süreyi,

ç) Eğitim Kurumu Sınıf/Alan Zümreleri: Eğitim kurumunda aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan öğretmenlerden oluşan zümreyi,

d) Genel Müdürlük: Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,

e) İl Sınıf/Alan Zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan ilçe zümre başkanlarından oluşan zümreyi,

f) İlçe Millî Eğitim Müdürleri Kurulu: İl millî eğitim müdürünün başkanlığında ilçe millî eğitim müdürleri ile il millî eğitim müdür yardımcıları/şube müdürlerinden oluşan kurulu,

g) İlçe Sınıf/Alan Zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan eğitim kurumu sınıf/alan zümre başkanlarından oluşan zümreyi,

ğ) Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak akranlarıyla birlikte sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarını,

h) Kısa Süreli Sınav: Ders yılı içerisinde haberli veya habersiz olarak ders saatinde yapılan sınavı,

ı) Konu Soru Dağılım Tablosu: Öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla soru sayılarının gösterildiği tabloyu,

i) Ortak Yazılı Sınav: Öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubeye yönelik yapılan sınavları,

j) Öğretim Yılı: Ders yılının başladığı tarihten ertesi ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,

k) Ölçme Aracı: Öğretim programlarında yer alan derslere ait kazanımlara öğrencilerin erişim düzeylerinin ölçülmesi, yıllara göre gelişimlerinin izlenmesi, not ile değerlendirilmesi veya sınıf geçme durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan uygulamayı,

l) Yönerge: Millî Eğitim Bakanlığı Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar Yönergesi'ni,

m) Yönetmelik: Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ni ifade eder.

ÖLÇME DEĞERLENDİRMEDE TEMEL YAKLAŞIM

Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'nde esas amaç okullardaki sınıf içi ölçme uygulamalarının; ülke genelinde birlik içerisinde, ölçme araçlarının sahip olması gereken geçerlik, güvenirlik ve kullanılabilirlik özelliklerine dikkat edilerek yapılmasıdır. Yönetmelik'in ruhunda süreç odaklı değerlendirme yer almaktadır. Sınıf içi ölçmede her zaman iki amaç bulunmalıdır. Bunlar öğrencilerin gelişimlerini ortaya koyarak durum değerlendirmesi yapmak ve öğrenci için sınıf geçmeye esas notları belirlemektir.

Öğretim faaliyetlerinin sürekli ölçülmesi kaçınılmazdır. Ölçmeyi sadece not verme olarak değil öğrenciye geri bildirim verme olarak ele almalıyız. Kazanımların veya okulda edinilen tüm becerilerin belirli bir sistem içerisinde ve aralıklarla ölçülmesi gerekmektedir. Dersimizin adı ne olursa olsun her dersin genel amaçlarında öğrencinin iyi bir insan olarak yetiştirilmesi vardır ve ölçme işlemi bu amaca da hizmet etmelidir. Kazanımların özelliğine göre sınıf içi ölçmenin şekil alması ve tüm kazanımların planlı bir izleme mantığıyla ölçülmesi gerekmektedir.

Bu Kılavuz'da, Yönetmelik ve Yönerge'de yer alan hususlara yönelik öğretmenlerimiz tarafından sorulan soruların cevapları yer almaktadır. Ayrıca yapılacak çalışmaların usullerinin belirlendiği ifadeler bulunmaktadır.

1. ÜLKE, İL, İLÇE VE OKUL GENELİ YAPILACAK SINAVLAR

a) Okullarda yazılı sınavların yapıldığı tarihlerde eğitim öğretim faaliyetleri devam eder.

b) Yazılı sınavların süresi bir ders saatini aşamaz ancak mücbir sebeplerle bir ders saati 40 dakikadan az olan okullarda sınav süresi 40 dakika olarak uygulanır.

c) Uygulamalı sınavların süresi kazanımın amacına göre değişiklik gösterebilir.

ç) Öğrenci bir günde en fazla iki sınava girebilir. Ancak zorunlu hâllerde bir sınav daha yapılabilir. Zorunlu hâl kapsamına giren durumların belirlenmesi okul müdürlüklerinin sorumluluğundadır.

d) Yönetmelik'te belirtilen sınav haftalarında sınıf içi, okul içi, okullar arası, il ve ilçe düzeyinde etkinlik, yarışma vb. faaliyetlerden kaçınılmalıdır.

e) Okullarda sınavlar Yönetmelik'te belirlenen tarih aralıklarında yapılmalıdır. Resmî ve dini bayramlar nedeniyle okulların tatil edildiği günler sınav yapılmayacağından bir öğrencinin girmesi gereken tüm yazılı sınavlar kalan süre içerisinde yapılacaktır.

f) Türkçe, Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin (*seçmeli yabancı dil dersleri de dâhil*) dinleme ve konuşma sınavları ders öğretmenince ilgili dersin yazılı sınavından önce veya sonra yapılabilir. Özellikle konuşma sınavları belirli bir tarih aralığı olmaksızın sürece yayılarak yapılabilir.

1.1. Ülke Geneli Yapılacak Ortak Yazılı Sınavlar

a) Ülke geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda sınavların hangi sınıf düzeyinde ve hangi derslerden yapılacağı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünce öğretim yılı başında Bakanlık Onayı ile belirlenir ve kamuoyuna duyurulur. Kamuoyuna yapılacak duyuruda; sınavların tarihi, şekli, soru sayısı, derslere ilişkin konu soru dağılım tabloları yer alır. Ülke geneli yapılacak ortak yazılı sınavların işleyişine ilişkin usul esaslar Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünce hazırlanacak kılavuz ile belirlenir.

b) Ülke geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler millî eğitim müdürlüklerince yürütülür.

c) Ülke geneli ortak yazılı sınavların yapılacağı tarihlerde okullarda aynı sınıf düzeyinde bu sınavlar dışında başka sınav yapılamaz. Bir günde yapılacak sınav sayısının ikiye geçmemesi esastır. Ancak zorunlu hâllerde bir sınav daha yapılabilir. Zorunlu hâl kapsamına giren durumların belirlenmesi okul müdürlüklerinin sorumluluğundadır.

ç) Ülke geneli ortak yazılı sınavların yapıldığı tarihlerde okullarda il veya ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılamaz. Ancak farklı sınıf düzeylerinde okul geneli ortak yazılı sınav yapılabilir.

1.2. İl Geneli Yapılacak Ortak Yazılı Sınavlar

- a) İl geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda sınavların hangi sınıf düzeyinde ve hangi derslerden yapılacağı her dönem ilçe millî eğitim müdürleri kurulunda karara bağlanır. Alınan kararlar doğrultusunda il geneli bilgilendirme yapılır.
- b) İl geneli yapılacak ortak yazılı sınavlara yönelik; sınavın şekli, içeriği, soru sayısı, derslere ilişkin konu soru dağılım tabloları il ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğünün görüşü alınarak il millî eğitim müdürlüğünce okullara duyurulur.
- c) İl geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler millî eğitim müdürlüklerince yürütülür.
- ç) İl geneli yapılacak ortak yazılı sınavların işleyişine ilişkin usul esaslar il millî eğitim müdürlüğünce hazırlanacak kılavuz ile belirlenir.
- d) İl geneli ortak yazılı sınavların yapıldığı tarihlerde okullarda ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılamaz. Ancak farklı sınıf düzeylerinde okul geneli ortak yazılı sınav yapılabilir.

1.3. İlçe Geneli Yapılacak Ortak Yazılı Sınavlar

- a) İlçe geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda sınavların hangi sınıf düzeyinde ve hangi derslerden yapılacağı ilçe millî eğitim müdürlüğünce belirlenir. Sınavın şekli, içeriği, soru sayısı, derslere ilişkin konu soru dağılım tabloları ilçe millî eğitim müdürlüklerince okullara duyurulur.
- b) İlçe geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler ilçe millî eğitim müdürlüklerince yürütülür.
- c) İlçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların işleyişine ilişkin usul esaslar ilçe millî eğitim müdürlüğünce hazırlanacak kılavuz ile belirlenir.
- ç) İlçe geneli ortak yazılı sınavların yapıldığı tarihlerde okullarda aynı sınıf düzeyinde ortak yazılı sınav yapılamaz. Ancak farklı sınıf düzeylerinde okul geneli ortak yazılı sınav yapılabilir.

1.4. Okul Geneli Yapılacak Ortak Yazılı Sınavlar

- a) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavların dışında kalan tüm sınavlar okul genelinde ortak yapılır.
- b) Okul geneli yapılacak ortak yazılı sınav soru ve cevapları öğretim yılı başında il sınıf/alan zümrelerince belirlenen konu soru dağılım tablosuna göre eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince hazırlanır. İl sınıf/alan zümreleri tarafından hazırlanan konu

soru dağılım tablolarında birden fazla senaryo varsa hangi senaryonun kullanılacağına eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından karar verilir.

c) Sınavın şekli, içeriği, soru sayısı, derslere ilişkin konu soru dağılım tabloları okul müdürlüklerince öğrenci ve velilere duyurulur. Bu hem öğrencilerin hem de velilerin konu/kazanımların farkına varmasına ve öğrencilerin sınav hazırlığını buna göre yapmasına olanak sağlayacaktır.

ç) Okul geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler okul müdürlüklerince yürütülür.

d) Okul geneli ortak yazılı sınavların konu soru dağılım tabloları tüm öğrencilerin görebileceği şekilde okulda uygun yere asılır.

2. YAZILI SINAVLARIN USUL VE ESASLARI

a) Bir sınıf düzeyinde birden fazla şube bulunuyorsa şubelerin tamamında aynı derslerin (*seçmeli dersler de dâhil*) sınavları ortak yapılır. Ancak okulda bir sınıf düzeyinde tek şube bulunuyorsa bu sınıf düzeyinde okul geneli ortak yazılı sınav yapılmaz.

b) Okul geneli sınavlarda sınavın ortak yapılıp yapılmamasına bakılmaksızın tüm sınavlar il sınıf/alan zümresi tarafından belirlenen konu soru dağılım tablosuna göre hazırlanır. Sınavlarda hangi senaryonun kullanılacağı eğitim kurumu sınıf/alan zümresi tarafından belirlenir.

c) Öğretmenler, sınavların sorularını kazanımların bilişsel düzeyine uygun olarak hazırlamalıdır. Sınavdaki soru sayısı seçilen senaryoya uygun olmalıdır.

ç) Seçmeli ders birden fazla şubede seçilmiş ise o şubelerde o ders için ortak yazılı sınav yapılır. Ancak aynı sınıf düzeyinde birden fazla şube olmasına rağmen bu şubelerden yalnızca birinde seçilen dersin sınavı okul geneli ortak yapılmaz. Örneğin, bir okulda 6. sınıf düzeyinde beş şube bulunmakta ve bu şubelerden yalnızca birinde seçmeli ders olarak “okuma becerileri” dersi seçilmiş diğer şubelerde bu ders seçilmemiş ise bu dersin sınavı ortak yazılı sınav olarak yapılmaz.

d) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlara ait soru kitapçıkları ve cevap kâğıtları okul müdürlüklerince çoğaltılır. Ancak ortak yazılı sınavların evrakları Bakanlık veya millî eğitim müdürlüklerince de çoğaltılabilir. Sınav evraklarının nasıl çoğaltılacağı ve okul müdürlüklerine nasıl ulaştırılacağı sınav öncesi çıkarılacak kılavuzlarda belirlenir.

e) Sınav kâğıtlarında öğrenci cevapları için yeteri kadar alan bırakılmalıdır.

f) Sınav kâğıtlarında kazanım ifadelerine yer verilmesine gerek yoktur. Genel Müdürlükçe yayımlanan örnek soru kitapçıkları, öğretmenlere yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu örneklerde kazanım ifadelerine yer verilmesi kazanım soru ilişkisine dikkat çekmek içindir.

g) Okullarda yapılan sınavların temel amacı öğrenci durumunu belirlemek, öğrenci ve sınıf geneli analiz çalışması yaparak varsa eksik ya da yanlış öğrenmeleri tespit etmek ve öğrenciye anında geri bildirim vermektir. Ülke, il, ilçe ve okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların sonucuna göre;

1) öğrenci toplu listeleri,

2) okullar ve sınıflar arası karşılaştırmalı veri,

3) sınav sonuçlarına yönelik okullar arası veya sınıflar arası karşılaştırmalı veri yayımlanamaz.

ğ) Okullar, ortak yazılı sınavlara yönelik öğrenci isimlerinin yer aldığı bir reklam listesi veya toplu istatistiksel bilgiler yayımlayamaz.

h) Aksi bir karar alınmadığı sürece ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlar öğrencilerin kendi okullarında ve sınavın yapıldığı tarihte dersi olan öğretmenlerce yapılır. Sınav yapılan tarihte dersi olmasa bile sınav yapılan dersin öğretmenleri okulda hazır bulunur.

3. OKUL SINAVLARINDA KULLANILACAK SORU TÜRLERİ

a) Okullarda, uygulamalı sınavlar hariç ortak yazılı sınav olmasına bakılmaksızın tüm sınavların (*seçmeli dersler dâhil*) soruları cevaplarını öğrencilerin oluşturduğu ve farklı bilişsel düzeyde kazanımları ölçen maddelerden oluşur.

b) Sınavların açık uçlu sorulardan oluşması esastır. Kazanımın özelliği ve bilişsel düzeyine göre sınavlarda kısa cevaplı sorular da kullanılabilir. Ancak sadece kısa cevaplı sorulardan oluşan yazılı sınavlar yapılamaz.

c) Sınav sorularının kazanım ve kazanımın bilişsel düzeyine uygun olması gerekmektedir. Örneğin bir kazanım analiz ya da değerlendirme düzeyinde ise sorunun da bu düzeye uygun hazırlanması doğru ölçme yapmak için gereklidir.

ç) Verilenler arasından eşleştirme olmayacak şekilde yabancı dil derslerinde boşluk doldurma tarzı sorular da kullanılabilir.

4. SINAV SORU VE CEVAPLARININ HAZIRLANMASI

- a) Ülke geneli ortak yazılı sınavın soru ve cevapları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğüne hazırlanır.
- b) İl geneli ortak yazılı sınavın soru ve cevapları il ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğüne oluşturulacak komisyon tarafından hazırlanır.
- c) İlçe geneli ortak yazılı sınavın soru ve cevapları ilçe sınıf/alan zümrelerince oluşturulacak komisyon tarafından hazırlanır.
- ç) Okul geneli yazılı sınavın soru ve cevapları eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından hazırlanır.
- d) İl, ilçe ve okul geneli yapılacak yazılı sınavların soru ve cevapları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından da hazırlanabilir. Sınav sorularının Genel Müdürlükçe hazırlanmasına yönelik karar alınması durumunda alınan karar millî eğitim müdürlüklerine duyurulur.

5. SORU HAZIRLAMA KOMİSYONLARININ OLUŞTURULMASI

- a) İl geneli yapılacak ortak yazılı sınav soru ve cevapları, komisyon tarafından hazırlanır. Bu komisyon, il ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğüne il millî eğitim müdürlüğünden onay alınarak geçici olarak kurulur.
- b) İlçe geneli ortak yazılı sınavın soru ve cevapları ilçe sınıf/alan zümrelerince oluşturulacak komisyon tarafından hazırlanır. Bu komisyon, ilçe millî eğitim müdürlüğü onayı ile geçici olarak kurulur.
- c) Okul geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soru ve cevapları eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından hazırlanır. Bu çerçevede gerçekleştirilecek iş ve işlemler eğitim kurumu/okul müdürlükleri tarafından yürütülür.
- ç) Soru hazırlama komisyonları, il/ilçe genelinde öğretmenlerin katılımını sağlayacak şekilde daha önce benzer faaliyetlere katılmış ve ölçme değerlendirme alanında bilgi sahibi olan gönüllü öğretmenlerden oluşturulur. Bu komisyonlarda görevli öğretmenlere herhangi bir ücret ödemesi yapılmaz.

6. KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

a) Genel Müdürlükçe her öğretim yılı başında illere örnek olması amacıyla konu soru dağılım tabloları yayımlanır.

b) Ülke, il, ilçe ve okul geneli yapılacak yazılı sınavlar konu soru dağılım tablolarına göre hazırlanır.

c) İl sınıf/alan zümreleri, öğretim yılı başında toplantı yaparak yıl boyu yapılacak sınavlarda hangi konu kazanımdan ne kadar soru sorulacağını gösteren senaryoların bulunduğu konu soru dağılım tablolarını il ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğünün görüşünü alarak hazırlar. Toplantıya, tüm ili temsil edecek şekilde her okul türünden öğretmenlerin katılımının sağlanması önemlidir. Toplantı ile ilgili iş ve işlemler il millî eğitim müdürlüklerince yürütülür.

ç) Okullarda yapılacak tüm yazılı sınavlar il sınıf/alan zümrelerince hazırlanan ve eğitim kurumu sınıf/alan zümresi tarafından seçilen senaryoya göre yapılır.

d) Konu soru dağılım tablosunda birden fazla senaryo kullanılması öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerine göre hangi konu/kazanıma ağırlık verdiği ve öğretim etkinliklerinin çeşidine göre tercihinde genişlik olması amacıyla hazırlanmaktadır. Bu uygulama, sınavın kapsam geçerliğinin sağlanması için önemlidir.

e) Ülke geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda bu sınavın konu soru dağılım tablosu Genel Müdürlükçe hazırlanır.

f) İl ve ilçe genelinde ortak yazılı sınav yapılması durumunda sınavların konu soru dağılım tabloları il sınıf/alan zümreleri tarafından il ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerinin görüşü alınarak hazırlanır.

7. SINAV TARİHLERİ

a) Okullardaki tüm yazılı sınavlar Yönetmelik'te belirlenen sınav haftalarında yapılır. Sınav haftalarının hangi günler olduğu Bakanlık tarafından her yıl öğretim yılı başında duyurulur. Sınavların deprem, sel, yangın, olumsuz kış şartları veya başka mücbir sebepler ile yapılamaması durumunda sınav günleri Valilik onayı ile il millî eğitim müdürlüğünce değiştirilebilir.

b) Bakanlık veya Valilik izniyle dönem ve ara tatilleri farklı tarihlerde olan eğitim kurumu/okul müdürlükleri, il millî eğitim müdürlüğünün onayını alarak okul geneli sınav tarihlerinde değişiklik yapabilir. Yönetmelik ile belirlenen sınav haftasında resmî tatil programı uygulayan eğitim kurumu/okul müdürlükleri kendi yazılı sınavlarını okulların açık bulunduğu ve resmî sınav haftasına en yakın haftada uygular.

Bu durumda olan eğitim kurumu/okul müdürlükleri durumlarını resmî yazıyla millî eğitim müdürlüklerine bildirir.

c) Dönem ve ara tatilleri nedeniyle ülke, il veya ilçe geneli ortak yazılı sınavlara katılamayan eğitim kurumu/okul müdürlükleri, bu sınavların mazeret sınavına katılır. Bu durumda olan eğitim kurumu/okul müdürlükleri durumlarını resmî yazıyla millî eğitim müdürlüklerine bildirir.

8. UYGULAMALI DERSLERİN SINAVLARI

a) Uygulamalı derslerin (*beden eğitimi ve spor, görsel sanatlar, teknoloji ve tasarım, müzik ve atölye dersleri vb.*) sınavları tüm şubelerde aynı kazanım/becerilerden yapılır. Örneğin beden eğitimi ve spor dersinde 5. sınıfların bir şubesinde “*BE.5.1.1.5. Temel jimnastik hareketlerini yapar.*” kazanımı uygulamalı olarak ölçülüyorsa diğer şubelerde de aynı şekilde ölçülmesi gerekmektedir.

b) Uygulamalı derslerin bazı kazanım/becerilerinin ölçülmesine yönelik yazılı yoklama yapılacaksa bu sınavlar da tüm şubelerde ortak sınav olarak yapılır. Bu sınavların soruları da açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşur.

9. YAZILI SINAVLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

a) Ülke ve il geneli yapılacak ortak yazılı sınavların değerlendirilmesi okullarda ilgili dersin öğretmenleri, il ölçme değerlendirme merkezi müdürlükleri veya Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılabilir. Sınavların hangi yöntemle değerlendirileceği sınava yönelik yayımlanan kılavuzlarda belirtilir.

b) İlçe geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda sınavın değerlendirilmesi eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır. Ayrıca ilçe millî eğitim müdürlüklerince oluşturulan komisyonlarca da yapılabilir. İlçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların nasıl değerlendirileceği sınava yönelik çıkarılacak kılavuzlarda belirtilir.

c) Okul geneli yapılacak sınavlarda cevap kâğıtlarının puanlanması eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

ç) Öğrenci cevaplarının puanlanmasından sonra cevap kâğıtlarının öğrencilere gösterilmesi gerekir. Öğrenciye gösterilecek cevap kâğıdında öğrencinin varsa eksik ya da yanlış öğrenmelerine yönelik öğretmen tarafından alınan notların olması önemlidir. Bu geri bildirim notlarının eklenmesi öğrencinin öğrenmesini teşvik edecektir.

d) Okullarda yapılan sınavların puanlama işlemlerinde farklı yöntemler kullanılabilir.

Öğrenci cevap kâğıtlarının puanlanması;

- 1) eğitim kurumu sınıf/alan zümresince,
- 2) okuldaki ilgili dersin öğretmenlerince,
- 3) komşu okuldaki eğitim kurumu sınıf/alan zümresince,
- 4) çift puanlama yöntemi ile yapılabilir.

Üçüncü yöntem şu şekilde yapılabilir. A ilinin B ilçesinde bulunan dört okulda öğrencilerin cevapları farklı okullardaki öğretmenler tarafından puanlanabilir. A okulundaki öğrenci cevapları B okulunda, B okulundaki öğrenci cevapları C okulunda puanlanabilir. Bu yöntemin kullanılmasına ilçe millî eğitim müdürlüğü veya okul müdürlükleri karar verebilir.

Sınavların elektronik ortamda yapılması veya cevap kâğıtlarının dijital ortama aktarılması durumunda açık uçlu sorular değerlendirilirken çift puanlama yöntemi kullanılır. Bu yöntemde öğrenci cevapları isimleri görülmeyecek şekilde dijital ortam üzerinden puanlayıcılara gönderilir. Her cevap bağımsız iki puanlayıcı tarafından değerlendirilir. Puanlamanın aynı olması durumunda o cevap için değerlendirme tamamlanır. Puanlamanın farklı olması durumunda ise öğrenci cevabı soruların hazırlamasında rol alan üst değerlendirciye yönlendirilir. Üst değerlendircinin cevaba yönelik puanı nihai puandır.

e) Sınavlarda iptaline karar verilen sorular değerlendirme dışı bırakılır. Puanlama geçerli soruların puan değerinin yeniden saptanması suretiyle yapılır.

10. MAZERET SINAVLARI

a) Ülke, il ve ilçe geneli yapılan ortak yazılı sınavlara katılmayan öğrenciler okul müdürlükleri tarafından belirlenir. Mazeretleri nedeniyle sınava katılamayan öğrencilere mazeret sınavları yapılır. Mazeret sınavlarının hazırlanması ve uygulanıp değerlendirilmesinde de ortak yazılı sınavlardaki usul ve esaslar uygulanır.

b) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlara katılamayan öğrencilerden okul müdürlüklerince mazeret sınavına katılmasına karar verilen öğrenciler resmî yazı ile il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine bildirilir.

c) Geçerli mazereti bulunan öğrencilerin sınava katılmama gerekçesi ortak yazılı sınavın uygulama tarihinden itibaren en geç 5 (beş) iş günü içerisinde velisi tarafından okul müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

ç) Ülke ve il genelinde gerçekleştirilen ortak yazılı sınavlara yönelik mazeret sınavlarının tarihleri il millî eğitim müdürlükleri tarafından belirlenir ve ilan edilir.

Bu sınavların soru ve cevapları il ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerince hazırlanır, sınavın uygulanması ise eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

d) İlçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ilişkin iş ve işlemler ilçe millî eğitim müdürlüklerince, okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ilişkin iş ve işlemler ise okul müdürlüklerince yapılır.

e) İlçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ait soru ve cevapların hazırlanması, sınavın uygulanması ve değerlendirilmesi ilçe sınıf/alan zümrelerince; okul geneli yapılan yazılı sınavların mazeret sınavlarına ait soruların ve cevaplarının hazırlanması, sınavın uygulanması ve değerlendirilmesi ise eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

f) Mazeret sınavlarının soruları hazırlanırken ilgili dersin yazılı sınavında kullanılan konu soru dağılım tablosundaki aynı senaryo kullanılır.

g) Ülke, il ve ilçe genelinde yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına katılmayan öğrenciler için ayrıca mazeret sınavı yapılmaz ve öğrenci sınava katılmamış olarak değerlendirilir. Bu sınavlara katılmayan öğrencilerin puan hanesine “G” yazılır ve aritmetik ortalamaya dâhil edilir.

ğ) Nakil ile okul değişikliği olan öğrenci, önceki okulunda okul geneli yapılan yazılı sınava girmediyse gittiği okuldaki yazılı sınava girer. Nakil gittiği okulda sınav gerçekleşmişse bu öğrenci mazeret sınavına girer. Nakil gittiği okulda sınav ve mazeret sınavı yapılmışsa ve öğrenci her iki sınava da katılamamışsa öğrencinin mazeretinin bittiği tarihi takip eden günlerde ders öğretmenince belirlenen tarihte sınav yapılır.

11. DİNLEME VE KONUŞMA SINAVLARI

a) Türkçe, Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin (*seçmeli yabancı dil dersleri dâhil*) sınavları yazılı ve uygulamalı olmak üzere iki aşamada yapılır.

b) Uygulamalı sınavların süresi ve hangi kazanımlara göre yapılacağı ders öğretmenlerince belirlenir. Ders öğretmeni tarafından dinleme ve konuşma becerilerini ölçen uygulama sınavları yapılır ve bu sınavlar ayrı ayrı puanlanır. Öğrencinin uygulamalı sınavlardan aldığı puanlar ile yazılı sınavdan aldığı puan birlikte değerlendirilerek sınav puanı oluşturulur.

c) Dinleme ve konuşma sınavları ilgili dersin yazılı sınavından önce veya sonra yapılabilir. Özellikle konuşma sınavları için belirli bir tarih aralığı olmaksızın sınav sürece yayılarak yapılabilir.

ç) Öğretmenlerce, kazanımların doğru ölçülmesine olanak verecek şekilde

uygulamalı sınavlar farklı yöntemlerle yapılabilir. Kullanılacak yöntem belirlenirken öğrencilerin durumuna ve öğrenci sayısına dikkat edilir.

d) Dinleme sınavında amaç öğrencinin doğal ortamlardaki konuşmalara ya da planlı bir dinleme metnine yönelik sorulan sorulara cevap vermesinin sağlanmasıdır.

e) Sınıfın düzeyi ve durumuna göre dinleme metinleri birden fazla dinletilebilir. Dinleme sınavına yönelik hazırlanmış soru kâğıdı dinleme öncesi öğrenciye verilebileceği gibi dinleme yaptırıldıktan sonra da verilebilir. İhtiyaç durumunda tekrar dinleme yaptırılır. Sorular toplu olarak sorulabildiği gibi her soru öncesi dinleme yaptırılıp tek tek de sorulabilir. Burada yapılacak tüm yöntemler kazanımın özelliği, sınıfın durumu ve öğretmenin tercihinə göre şekil alır.

f) Konuşma sınavının bir ders saatinde tamamlanma zorunluluğu yoktur. Sınav saati uygulaması mantığının değiştirilmesi özellikle konuşma sınavlarının yapılmasını kolaylaştıracaktır. Öğretmenler farklı sınav uygulamaları yapabilir. Burada esas olan öğrencide ölçmek istediğimiz bilgi veya beceriyi doğru olarak ölçebilmektir. Konuşma sınavları öğrencilere önceden haber verilerek (*hazırlıklı*) ya da haber verilmeksizin (*hazırlıksız*) dersin herhangi bir bölümünde belirli birkaç öğrenciye yapılabileceği gibi dersin tamamı sınavın uygulanması için de ayrılabilir.

g) Konuşma sınavı, kazanımın özeliğine göre sınıf içi etkinliklerde veya sınıf dışı öğretim faaliyetlerinde yapılabilir. Uygulamalı sınavların objektif olarak puanlanabilmesi ve öğrenciye geri bildirim verilmesi için dereceli puanlama anahtarı, dereceleme ölçeği veya kontrol listesi kullanılmalıdır.

ğ) Konuşma sınavı, öğrencilerin bir konu hakkında karşılıklı konuşması, bir diyalogu devam ettirmesi, herhangi bir etkinliğe hazırlanma kapsamında yapılan prova çalışmaları, poster, afiş hazırlama ve sunum sırasında yapılacak çalışmalar gibi sınıf içi ve sınıf dışı birçok etkinlikte yapılabilir. Burada dikkat edilecek husus öğrencinin ölçme yapılacağıının farkında olması ve notlandırma yapılırken bir ölçek kullanılmasıdır.

h) Dinleme ve konuşma sınavlarında amaç öğrencilere çok soru sormak değil kazanımda ifade edilen bilgi/beceriye öğrencinin sahip olup olmama durumunun ölçülmesidir.

12. GERİ BİLDİRİM VE ANALİZ

a) Yazılı sınavların uygulama amacı öğrenciye geri bildirim vermek, öğrencideki gelişimi izlemek ve bunu ders geçme notu olarak kullanmaktır. Bu nedenle her sınav sonrasında ders öğretmeni tarafından öğrenci cevaplarına yönelik analiz yapılır.

Analiz sonuçlarına göre hem bireysel olarak öğrenciye geri bildirim verilmesi hem de varsa eksik ya da yanlış öğrenmeler için telafi eğitimi yapılması önemlidir.

b) Açık uçlu sorulardan oluşan bir sınavda öğretmen, öğrenci cevaplarını puanlarken öğrencinin sorulara verdiği cevaplardan hareketle öğrenci ve sınıf hakkında çıkarımda bulunabilir. Böylece öğretmen; öğrenci, sınıf ve okul genelinde varsa hangi konu/kazanımdan eksik ya da yanlış öğrenme olduğunu tespit etmiş olur.

c) Yönerge’de yer alan “*Elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin öğrenme eksiklikleri veya öğrenme eksiklikleri ve yanlış öğrenmelerine dikkat çekilecek şekilde raporlama yapılır. Rapor, öğretmenin kendisine geri bildirim vermesi amacıyla hazırlanır.*” ifadesi öğretmenin yazılı sınav sonuçlarını değerlendirirken öğrenci ve sınıf hakkında yeteri kadar bilgi edinmesi ve bunu kendisinin kullanması için raporlamasıdır. Buna yönelik olarak ayrıca okul idaresine bir rapor verilmesi gibi evrak yükü oluşturulmasından kaçınılması gerekir.

ç) Yazılı sınav analizlerinde önemli olan öğrenci, sınıf ve okul düzeyinde bir değerlendirme yapmaktır. Böylelikle eğitim kurumu sınıf/alan zümresince gerekli olması durumunda telafi çalışmalarının yapılması kararlaştırılır ve daha da önemlisi öğrenciye zamanında geri bildirimde bulunulur.

13. KISA SÜRELİ SINAVLAR

a) Okullarda yapılacak tüm sınavlarda açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorular kullanılacaktır. Ancak ortaokul ve liselerde öğretmenler tarafından öğrenciye anında geri bildirim vermek amacıyla ünite/tema veya konu sonlarında ya da kritik kazanımları ölçmek için kısa süreli sınavlar yapılabilir.

b) Kısa süreli sınavlar, öğretim süreci içerisinde birkaç sorudan oluşacak şekilde öğrencinin kısa sürede çözeceği ve öğretmenin öğrencilere geri bildirimde bulunacağı sınavlardır.

c) Kısa süreli sınavlar notla/puanla değerlendirilmez.

ç) Kısa süreli sınavlarda farklı soru türleri kullanılabilir.

d) Kısa süreli sınavlar, sınav olarak değerlendirilmesi için değil öğrenmenin pekiştirilmesi için yapılacak etkinlik olarak algılanmalıdır.

14. İLKOKULLARDA ÖLÇME, SÜREÇ VE DURUM ODAKLI DEĞERLENDİRME

a) Ölçme değerlendirmede süreç odaklı ölçme önemli bir yaklaşımdır. Bu doğrultuda ilkokullarda sınav saati uygulaması kaldırılmıştır. Ancak ölçme değerlendirme faaliyetlerinin öğrenci gelişimini sürekli takip edecek şekilde yapılması esastır. Önemli olan öğrencideki gelişimin ortaya konmasıdır.

b) Sınıf ve ders öğretmeninin öğretim faaliyetleri sırasında ölçmeyi sürekli olarak yapması gerekmektedir. Öğrencide yanlış/eksik öğrenme olmaması için öğrenciye anında geri bildirim verilmesi gerekmektedir.

c) Süreç odaklı değerlendirme yaklaşımıyla öğretim sürecinde sürecin başından sonuna kadar neler yapıldığını ve öğrencideki gelişimin ne düzeyde olduğunu ortaya koyan durum değerlendirilmesi yapılır. Durum değerlendirmesi ile öğrencinin sürecin başında bulunduğu nokta ile sürecin sonunda geldiği gelişim seviyesinin ortaya konması sağlanır. Öğrencinin gelişimi periyodik olarak izlenir ve öğrenci/veliye geri bildirim verilir.

ç) Öğrencinin akademik ve sosyal gelişimi, süreç içerisinde öğrenci değerlendirme formu, kontrol listesi, dereceleme ölçeği vb. araçlar ile takip edilir. Bu araçlar öğrenci gelişim dosyasında tutulur.

d) Öğrencideki gelişim, sınıf içerisinde yapılan her türlü öğretim etkinliklerinde (*yazılı, sözlü, uygulamalı vb.*) öğrenci ve sınıf geneli olarak sürekli takip edilir. Öğrencinin takip edileceği araçlar öğretmen tarafından oluşturulur ve öğrenci değerlendirilmesinde etkin olarak kullanılır. Dönem ve yıl sonu değerlendirmelerinde bu araçlar kullanılır. Değerlendirme araçlarının şekli ve içeriği ders öğretmenine, dersin özelliğine ve ünite/konu özelliğine göre değişiklik gösterebilir. Burada esas yapılması gereken öğrencinin gelişiminin sürekli kayıt altına alındığının gösterilmesidir. Değerlendirme araçları okul yönetimine rapor olarak ayrıca verilmez.

e) İlkokullarda ölçme, oyun/etkinlik temelli ve süreç odaklı yapılmalıdır. Sınıf içi ve sınıf dışı yapılan her etkinlik öğrencinin izlenmesi ve gelişiminin desteklenmesi amacıyla yapılır. Öğretmenlerimiz bu etkinlikleri yaparken öğrencilerin tepkilerini, verdikleri cevapları planlı olarak ölçme işlemine tabi tutarsa süreç odaklı değerlendirme yapılmış olur.

f) Sınıf içi etkinliklerde öğrenci cevaplarına geri bildirim verildiğinde; bireysel olarak, akran eğitimi yoluyla ya da okul dışında (*ev ödevi, gezi, gözlem vb.*) istenilen kazanım öğrencide sonradan gerçekleşebilir. Öğretmenin öğretim programına uygun olacak şekilde öğrencinin önceki konularda hangi düzeyde olduğunu ortaya koymak için etkinlik öncesi gözlem, dönüt sonrası gözlem ve tekrar gözlem şeklinde bir ölçme yapması ve dönem sonu notlandırmada buna dikkat etmesi önemlidir.

14.1. Kısa Süreli Sınav, Hazırbulunuşluk, Deneme ve Tarama Sınavları

a) İlkokullarda; kısa süreli sınav, hazırbulunuşluk, deneme ve tarama sınavları da dâhil hiçbir ad altında sınav yapılamaz.

b) Süreç odaklı değerlendirmeye yönelik hazırlanan ölçme araçlarında çoktan seçmeli sorular kullanılamaz. Öğrencilerin yazma ve analitik düşünme becerilerinin geliştirilmesi esastır. Bu süreci olumsuz etkileyebilecek hiçbir ölçme aracı kullanılamaz.

14.2. Türkçenin Doğru ve Güzel Kullanımı

a) İlkokullarda; Türkçenin doğru ve güzel kullanımını geliştirmek amacıyla öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin izlenmesi ve geliştirilmesine yönelik öğretim etkinlikleri yapılır. Özellikle öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi ön plana alınır ve bu gelişimlerin takibi özel olarak yapılır. Yapılan öğretim etkinliklerine ait öğretmen görüşleri öğrenci gelişim dosyasında tutulur.

b) Öğrencilerin dört dil becerisinin gelişimini sağlamak amacıyla dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine yönelik çalışmalar yürütülür. Böylece öğrencinin gelişimi desteklenir ve takip edilir.

15. KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİM ÖĞRETİME DEVAM EDEN ÖĞRENCİLER VE ÖLÇME

a) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren öğrencilere yönelik ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrencilerin BEP'leri esas alınır. Bu öğrencilerin ortak yazılı sınavlara katılımıyla ilgili süreçlerden okul müdürlükleri sorumludur. Okul müdürlükleri özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere gerekli sınav tedbir hizmetlerinin alınmasını sağlar.

b) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlara; kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren öğrenciler de gerekli sınav tedbir hizmetleri sağlanarak katılır. Bu tedbirlerin alınmasında okul müdürlükleri sorumludur. Bu öğrencilere yönelik hazırlanan ölçme araçlarında BEP'leri esas alınır. Öğrencilerin cevapları ders öğretmenlerince değerlendirilir. Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilere sınav uygulaması yapılırken öğrencilerin BEP'leri ve eğitim ihtiyaçları çerçevesinde farklı soru tipleri kullanılabilir. Bu öğrencilerin dinleme ve konuşma sınavları BEP'leri esas alınarak yapılır.

c) İşitme, görme, bedensel, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği veya hafif düzeyde

otizmi olan öğrencilerin eğitim gördüğü özel eğitim okulları ile özel eğitim sınıflarında eğitimlerini sürdüren öğrencilere yönelik ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrencilerin BEP'leri esas alınır. Bu öğrencilerin okul geneli yapılan yazılı sınavlara katılımıyla ilgili süreçlerden okul müdürlükleri sorumludur. Okul müdürlükleri özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere gerekli sınav tedbir hizmetlerinin alınmasını sağlar.

ç) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlara işitme, görme, bedensel, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği veya hafif düzeyde otizmi olan öğrencilerin eğitim gördüğü özel eğitim okulları ile özel eğitim sınıflarında eğitimlerini sürdüren öğrenciler de okul müdürlüklerince gerekli sınav tedbir hizmetleri alınarak katılır. Bu okullarda eğitim gören ve BEP'leri olan öğrencilerin ortak yazılı sınav soruları eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince hazırlanır.

d) Özel eğitim meslek okulu, özel eğitim uygulama okulu (*I, II ve III. kademe*) ile bu okulların programlarının uygulandığı özel eğitim sınıflarında ortak yazılı sınavlar uygulanmaz.

16. ÜLKE, İL VE İLÇE GENELİ ORTAK YAZILI SINAVA KATILMAYACAK OKULLAR

a) Öğretim dili Türkçe olmayan okullarda Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı dersi hariç ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlar yapılmaz. Ancak bu okulların okul geneli yapacağı tüm derslerin sınavları okul geneli ortak yazılı sınav olarak yapılır. Bu sınavlara yönelik eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince konu soru dağılım tablosu hazırlanır ve öğrencilere sınav içeriği hakkında bilgi verilir.

b) Yabancı dil dersleri hariç öğretim dili Türkçe olmayan derslerin sınavları eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince planlanır ve yapılır. Sınavlara ilişkin iş ve işlemler eğitim kurumu/okul müdürlükleri tarafından yürütülür.

c) Milletlerarası özel öğretim kurumları, akşam liseleri ve mesleki eğitim merkezlerinde ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlar yapılmaz.

ç) Bakanlığa bağlı yurt dışında bulunan okullar, ülke geneli ortak yazılı sınavlara dâhil edilmez. Bu okullarda yapılacak sınavların tarihleri, uygulama ve değerlendirme esasları okul müdürlüğünce belirlenir. Okul geneli yapılan yazılı sınavlara yönelik hükümler bu okullar için de geçerli olup sınavlarını ortak yazılı sınav olarak yapmaları gerekir. Sınavlara ait konu soru dağılım tabloları eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince belirlenir. Sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler okul müdürlüklerince yürütülür.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Sayı : E-83203306-10.03-96317430
Konu : Sorumluluk Sınavları

09.02.2024

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği.
b) Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği.
c) Millî Eğitim Bakanlığı Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar Yönergesi.
ç) Millî Eğitim Bakanlığı Yazılı ve Uygulamalı Sınavlar Kılavuzu.

İlgi (a) Yönetmelik gereği 5-17 Şubat 2024 tarihleri arasında yapılacak olan Türk Dili ve Edebiyatı dersinin sorumluluk sınavlarının uygulanmasına yönelik yaşanan tereddütlere ilişkin Bakanlığımızdan çeşitli görüşler istenmektedir.

İlgi (a) Yönetmeliğin 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde “*Türk Dili ve Edebiyatı ile yabancı dil derslerinin her bir sınavı; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçecek şekilde yazılı ve uygulamalı olarak yapılır.*” hükmü ile ilgi (b) Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde ve ilgi (c) Yönergenin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde aynı hususlara yer verilmiştir.

9/9/2023 tarihli ve 32304 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ilgi (b) Yönetmelik ile 11/10/2023 tarihinde 86847281 sayılı Makam Onayı ile yürürlüğe konulan ilgi (c) Yönerge’de yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili usul ve esaslara yönelik açıklamalar yapılmıştır. Bu doğrultuda 2023-2024 eğitim ve öğretim yılından itibaren yazılı ve uygulamalı sınavların nasıl yapılacağı da ilgi (ç) Kılavuz ile detaylı bir şekilde valiliklere bildirilmiştir.

Yine ilgi (a) Yönetmeliğin “Sorumlu olarak sınıf geçme ve sorumluluğun kalkması” başlıklı 58 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde; “*Sorumluluk sınavları, ders yılı içerisinde yapılan yazılı ve/veya uygulamalı sınav esaslarına göre birinci dönemin ilk iki haftası, ikinci dönemin ilk iki haftası ile son iki haftası içerisinde iki alan öğretmeni, bulunmaması hâlinde biri alan öğretmeni olmak üzere iki öğretmen ve bir gözcü öğretmen tarafından yapılır.*” denilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalardan hareketle, tüm sınıf düzeylerinde Türk Dili ve Edebiyatı ile Yabancı Dil derslerinden yapılacak sorumluluk sınavlarının ilgi (c) Yönerge ve ilgi (ç) Kılavuz hükümleri doğrultusunda yapılması, söz konusu dersler için her beceri özelinde ayrı komisyonlar oluşturulmadan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmeye yönelik yazılı ve uygulamalı sınavları sonuçlandıracak şekilde komisyon kurulması hususunu rica ederim.

Ömer Faruk YELKENCİ
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

Dağıtım:

Gereği:

B Planı

Bilgi:

- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne
- Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne
- Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne
- Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne
- Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müd.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Bina Atatürk Bulvarı No:98 Kızılay
Eğitim Politikaları Daire Başkanlığı
Telefon No : 0 (312) 413 16 04
E-Posta: ogm_mevzuat@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Gülay GİRGIN
Unvan : Şef
İnternet Adresi: www.ogm.meb.gov.tr Faks:3124180739

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b20f-d4ae-3edc-8d86-2feb kodu ile teyit edilebilir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

Emniyet Mah. Milas Sokak No:8
06560 Yenimahalle / ANKARA

@mebodsgm

www.youtube.com/@meb_odsgm